

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Mohou obce a města legitimně vynucovat splnění povinnosti uložené rozhodnutími, které lze vykonat formou správní nebo daňové exekuce, exekucí, kterou provádí na základě pověření a nařízení exekučního soudu soudní exekutor podle exekučního řádu?

1. Mám za to, že snad každý řidič se někdy a v nějaké obci setkal se strážníky obecní nebo městské policie, kteří měřili rychlost vozidel [§ 79a zákona č. [361/2000](#) Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu)]. Mnozí řidiči tak byli takříkajíc přistiženi při činu a byla jim za překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci, při splnění podmínek uvedených ustanovení § 91 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, uložena pokuta příkazem na místě.

DBK PARTNERS®
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Někteří tuto sankci strážníkovi obecní nebo městské policie zaplatili na místě, ale jiní od strážníka převzali příkazový blok na pokutu na místě nezaplacenou[1]. Mnozí z těch, kteří příkazový blok na pokutu na místě nezaplacenou od strážníka převzali, ji však ve stanovené lhůtě nezaplatí [lhostejno, zda se tak stane záměrně, nebo opomenutím] a s odstupem času jsou konfrontováni s nepříjemnou skutečností ve formě exekuce.

2. V České republice je více než 6.200 obcí[2] a *nezanedbatelné množství* z nich volí pro výkon jimi vydaných rozhodnutí [za které lze považovat i příkazové bloky na pokutu na místě nezaplacenou vydané strážníky obecní a městské policie] formou exekuce, kterou provádí na základě pověření a nařízení exekučního soudu [k tomu viz. § 7 odst. (6), § 43a a § 45 zákona č. [120/2001](#) Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (dále též „*exekuční řád*“)] soudní exekutoři podle exekučního řádu.

3. Podle ustanovení § 52 odst. (1) exekučního řádu: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, použijí se pro exekuční řízení přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu*“.

4. Na základě části první článku I. bodu 160. zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále též „*o.s.ř.*“), ve znění pozdějších předpisů, a některé další

zákony, došlo s účinností od 01.01. 2014 ke změně v ustanovení § 251 odst. (1) o.s.ř., které od té doby [v nezměněné podobě až dosud] zní:

*„Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí. Soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí **s výjimkou titulu, který se vykonává ve správním nebo daňovém řízení.**“*

5. Soud tedy nesmí nařídít a ani provést výkon rozhodnutí, které lze vykonat formou správní nebo daňové exekuce.

6. V souvislosti se shora uvedeným tak **vzniká otázka, zda správní orgány** [mezi které patří i obce a města] **mohou legitimně vynucovat povinnosti uložené správními rozhodnutími** [za které lze považovat i blok na pokutu na místě nezaplacenou] **formou exekuce, kterou provádí** na základě pověření a nařízení exekučního soudu **soudní exekutoři** podle exekučního řádu.

7. Z důvodů níže uvedených **zastávám právní názor, že nikoliv.**

8. Podle ustanovení § 105 odst. (1) zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění účinném [již] od 01.01. 2006:

„(1) Exekuční titul u exekučního správního orgánu uplatňuje

- a) správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo který schválil smír, nebo*
- b) osoba oprávněná z exekučního titulu.“*

9. Podle ustanovení § 106 odst. (1) zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád (dále též „správní řád“), ve znění účinném [již] od 01.01. 2006:

*„(1) **Exekučním správním orgánem, který** na žádost správního orgánu uvedeného v § 105 odst. 1 písm. a) nebo osoby oprávněné z exekučního titulu **provádí exekuci na peněžitá plnění, je obecný správce daně** místně příslušný podle zvláštního zákona, nestanoví-li zákon, že exekučním správním orgánem je správní orgán uvedený v § 105 odst. 1 písm. a).*

*(2) **Obecní úřad** nebo krajský úřad **je exekučním správním orgánem** tehdy, **je-li současně správním orgánem uvedeným v § 105 odst. 1 písm. a)** nebo je-li takovým správním orgánem jiný orgán územního samosprávného celku. Na žádost obecního úřadu provede exekuci obecný správce daně místně příslušný podle zvláštního zákona.*

(3) Pro exekuci, vybírání a evidenci peněžitých plnění se uplatní postup pro správu daní.

10. Podle ustanovení § 175 zákona č. [280/2009](#) Sb., daňový řád (dále též „daňový řád“), ve znění účinném od 01.01. 2014:

(1) Správce daně může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí nebo zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora, popřípadě jej uplatnit v insolvenčním řízení nebo přihlásit jej do veřejné dražby.

(2) Správce daně zvolí způsob vymáhání nedoplatku tak, aby výše nákladů spojených s vymáháním, které bude daňový subjekt povinen uhradit, nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku.

(3) Správce daně je při vymáhání nedoplatku příslušný i k jeho vybrání.

11. Za situace, kdy český právní řád kodifikuje jako zcela samostatná vykonávací řízení

- soudem nařizovaný a prováděný výkon rozhodnutí, dále
- exekuci prováděnou soudními exekutory na základě prověření exekučního soudu, dále
- správní exekuci a konečně
- daňovou exekuci,

mám za to, že **ustanovení § 251 odst. (1) o.s.ř. musí dopadat i na případy, kdy na návrh oprávněného nebo správního orgánu požádá soudní exekutor exekuční soud o vydání pověření a nařízení k provedení exekuce exekučního titulu, který lze vykonat formou správní nebo daňové exekuce.**

12. Takovéto aplikaci pozitivního práva pak není na překážku:

- ustanovení § 105 odst. (2) správního řádu, podle něhož „*správní orgán ... nebo osoba oprávněná z exekučního titulu mohou o provedení exekuce požádat též soud nebo soudního exekutora*“,
neboť

tato právní úprava pochází z doby, která dvojkolejnost vykonávacího řízení výslovně zakládala, a proto je třeba ni - prizmatem ustanovení § 251 odst. (1) o.s.ř. od 01.01. 2014 - pohlížet jako na právní úpravu obsolentní;

- ustanovení § 175 odst. (1) daňového řádu, podle něhož „*správce daně může vymáhat nedoplatek daňovou exekucí nebo zabezpečit vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora ...*“,
neboť

smyslem a účelem ponechání tohoto zákonného ustanovení „v platnosti“ je umožnit oprávněnému nebo správnímu orgánu, který exekuční titul vydal, výkon rozhodnutí formou exekuce prováděné soudním exekutorem pro případ, že by výkon rozhodnutí formou správní nebo daňové exekuce nebyl s ohledem na druh vymáhané povinnosti možný,

přičemž i v tomto případě se uplatní korekce obsažená v ustanovení § 175 odst. (2) daňového řádu[3].

13. V případech, kdy soudní exekutor požádá exekuční soud o vydání pověření k nařízení a provedení exekuce exekučního titulu, který lze vykonat formou správní nebo daňové exekuce, tak podle mého právního názoru, musí exekuční soud dát soudnímu exekutorovi pokyn, aby exekuční návrh odmítl. Takový exekuční návrh je totiž možno právně hodnotit jako **návrh šikanózní**, neboť **jeho účelem není vymoci splnění pravomocně uložené peněžité povinnosti, ale de facto potrestání dlužníka [povinného] v prodlení navýšením pohledávky o náklady exekuce a náklady oprávněného**, zejména pak v případech, kdy se obec nebo město v řízení exekučním nechá kvalifikovaně právně zastoupit advokátem a vůči povinnému nárokuje zaplacení odměny advokáta za své právní zastoupení.

14. V nálezů Ústavního soudu ČR ze dne 17. 12. 2015 spisové značky **IV. ÚS 3216/14**, bylo judikováno:

„*Podání návrhu na exekuci po splatnosti přisouzené pohledávky (po vykonatelnosti exekučního titulu) za situace, kdy je zcela zřejmé, že povinný je připraven plnit a potřebuje k tomu jen součinnost oprávněného, lze považovat za zneužití práva na soudní ochranu. Takové zneužití práva může být důvodem pro zastavení exekuce (výkonu rozhodnutí) podle ust. § 268 odst. 1 písm. h) občanského soudního řádu. Smyslem exekučního řízení je totiž vymožení práva a nikoli potrestání*

dlužníka v prodlení. Poskytnutí soudní ochrany zjevnému šikanóznímu exekučnímu návrhu je porušením práva povinného na spravedlivý proces chráněného ust. čl. 36 odst. 1 Listiny základní práv a svobod.

15. Nejvyšší soud ČR, jako soud dovolací, pak v kasačním usnesení ze dne 28.07. 2016 spisové značky **20 Cdo 366/2016**, převzal dřívější závěry Ústavního soudu ČR formulované ve shora uvedeném ústavním nálezu, podle něhož může být i samotné podání exekučního návrhu kvalifikováno jako zneužití práva, tj. jednání které je v rozporu s účelem procesní normy či procesního institutu.

16. Pokud by cílem oprávněné obce nebo města bylo pouze a jen vymožení splnění pravomocně uložené peněžité povinnosti [která nepřevyšuje 10.000,-Kč, přičemž zpravidla jde o pokuty ve výši 500,-Kč až 2.500,-Kč], pak by tato oprávněná zcela nepochybně zvolila výkon rozhodnutí buď formou správní exekuce, k jejímuž nařízení a provedení by příslušný obecní úřad [tedy přímo orgán obce oprávněné], nebo exekuci daňovou, k jejímuž nařízení a provedení by byl příslušný obecný správce daně [dříve finanční úřad, od 01.01. 2013 pak na základě § 8 odst. (2) zákona č. [17/2012](#) Sb., o Celní správě České republiky, celní úřad].

17. Podle ustanovení § 183 daňového řádu:

*„(1) **Náklady za nařízení daňové exekuce činí 2 % z částky, pro kterou je daňová exekuce nařízena, nejméně však 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč; povinnost jejich úhrady vzniká dlužníkovi vydáním exekučního příkazu nebo vydáním samostatného rozhodnutí, kterým správce daně stanoví výši exekučních nákladů.***

(2) Náklady za výkon prodeje činí 2 % z částky, pro kterou je daňová exekuce nařízena, nejméně však 500 Kč a nejvýše 500 000 Kč; povinnost jejich úhrady vzniká dlužníkovi zahájením dražby nebo zpeněžením předmětu daňové exekuce mimo dražbu.

*(3) **Exekuční náklady podle odstavců 1 a 2 lze požadovat u téhož nedoplatku jen jednou.** Tyto náklady se počítají z vymáhané částky zaokrouhlené na celé stokoruny dolů.“*

18. Na tomto místě není od věci uvést, že všechny obce nebo města i v pozici oprávněných jsou jakožto orgány veřejné správy povinny postupovat v souladu se **základními zásadami** stanovenými jednoduchým právem pro činnost všech orgánů v České republice, tedy ustanovením § 2 odst. (2) správního řádu [„**správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena**“], § 2 odst. (4) správního řádu [„**správní orgán dbá, aby přijaté řešení ... odpovídalo okolnostem daného případu**“], § 4 odst. (3) správního řádu [„**správní orgán s dostatečným předstihem uvedomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu**“], § 6 odst. (2) správního řádu [„**správní orgán postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady, a dotčené osoby co možná nejméně zatěžuje**“].

19. Z uvedeného je zřejmé, že pokud by cílem oprávněné obce nebo města bylo pouze a jen vymožení splnění pravomocně uložené peněžité povinnosti [např. nezaplacené pokuty za překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci], pak by pro vymožení bagatelní peněžité povinnosti [ve výši 500,-Kč až 10.000,-Kč] zvolila exekuci správní nebo daňovou, přičemž náklady správní nebo daňové exekuce by podle ustanovení § 183 daňového řádu činily jen 500,-Kč [nebo 2 % z částky, pro kterou bude daňová exekuce nařízena], a nikoliv nezanedbatelné tisíce [v případě vymáhání částky 500,-Kč činí odměna soudního exekutora a paušální náhrada hotových výdajů exekutora 5.500,-Kč[4], tedy 11 násobek vymáhané peněžité povinnosti].

20. Z důvodů shora uvedených se pak autor tohoto článku neztotožňuje s právním názorem vyjádřeným v rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 03.05. 2017 číslo jednací 51 A 24/2017-41, který možnost exekuce exekučního titulu, který lze vykonat formou správní nebo daňové exekuce, skrze soudního exekutora [v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu] připustil, byť s korekcí, že takto lze postupovat pouze v případě, že jsou splněny podmínky uvedené v ustanovení § 175 odst. (2) daňového řádu.

21. Pro případ, kdy exekuce exekučního titulu, který lze vykonat formou správní nebo daňové exekuce již probíhá, lze **navrhnout zastavení exekuce** podle § 55 odst. (1) exekučního řádu, ve spojení s ustanovením § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř., **když provedení výkonu rozhodnutí pro bagatelní peněžité plnění formou exekuce vedené soudním exekutorem je nepřijatelné z důvodu šikanózně podaného exekučního návrhu** [k tomu viz. nálezn Ústavního soudu ČR ze dne 17. 12. 2015 spisové značky IV.ÚS 3216/14, kasační usnesení ze dne 28.07. 2016 spisové značky 20 Cdo 366/2016], neboť cílem exekučního návrhu oprávněné obce nebo města zjevně není vymoci splnění pravomocně uložené peněžité povinnosti, ale „potrestání“ povinného v prodlení a jeho „zatížení“ navýšením pohledávky o náklady exekuce a náklady oprávněného.

22. Současně v případech, kdy exekuce exekučního titulu, který lze vykonat formou správní nebo daňové exekuce již probíhá, by **rozdíl mezi náklady daňové exekuce** [tedy částkou 500,-Kč, nebo 2 % z částky, pro kterou měla být nařízena správní nebo daňová exekuce] **a náklady exekuce požadované soudním exekutorem, by měl** z důvodů shora uvedených **nést ze svého oprávnění** [v případě vymáhání nezaplacené pokuty za překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci tedy obec nebo město, které u soudního exekutora exekuci navrhlo] a nikoliv povinný.

[DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.](http://www.dbkpartners.cz)

V Parku 2323/14
148 00 Praha 4

Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz

[1] K tomu viz. ustanovení § 92 zákona č. [250/2016](#) Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a POKYN č. MF-15 [číslo jednací MF-14125/2017/3901-1] vydaný Ministerstvem financí dne 01.07. 2017 o stanovení druhů příkazových bloků a o jejich evidenci.

[2] Podle Českého statistického úřadu bylo České republice ke dni 27.05. 2016 celkem 6258 obcí a újezdů.

[3] Tedy, že náklady spojené s vymáháním, které bude povinný posléze povinen uhradit, nebudou ve zjevném nepoměru k výši vymáhané povinnosti.

[4] K tomu viz. § 6 odst. (3) a § 13 odst. (1) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. [330/2001](#) Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)